

Divizní generál in memoriam Jaroslav ČIHÁK - ZNAMENÁČEK

* 24. července 1891 Kratonohy (okres Hradec Králové)

† 30. dubna 1944 Londýn

Dne 30. dubna 1944 zemřel v Londýně po delší nemoci brigádní generál Jaroslav Čihák (za druhé světové války používal krycí příjmení Znamenáček) ve věku dvaapadesáti let.

Když ukončil gymnázium, absolvoval kurz obchodní akademie a stal se bankovním úředníkem. Začal také studovat na Vysoké báňské akademii v Příbrami, ale po ukončení dvou semestrů nastoupil službu v rakousko-uherské armádě jako jednoroční dobrovolník. Školu pro výchovu záložních důstojníků absolvoval v Českých Budějovicích a krátce po vyhlášení první světové války pak zákopnický kurz v Praze a také v Budapešti.

Byl přidělen k 88. pěšímu pluku na východní frontu, kde byl v hodnosti poručíka 5. září 1916 u Hnilce zajat ruskou armádou. V táboře v Samaře se přihlásil do československých legií a 19. července 1917 byl zapsán do seznamu 6. československého střeleckého pluku. Po ukončení důstojnického kurzu v Borispole nastoupil jako velitel 2. úderné roty 1. československého úderného praporu. Účastnil se potom všech bojů šestého pluku s bolševickými vojsky (u Omska, Tatarské, Tjumeni, Kunguru, Jekatěrinburgu, Irkutsku a Bajkalských tunelech), ochranných bojů na sibiřské magistrále v oblasti Ščeglovka.

Major Čihák se přepravil během dubna a května 1920 na lodi *President Grant* do vlasti. V době likvidace 1. úderného praporu v Turnově a unifikace s 6. hraničářským praporem v Domažlicích se rozhodl stát se důstojníkem z povolání. Koncem roku byl major Čihák ustanoven velitelem horského pěšího praporu 9 ve Spišské Bělé, který se následně přemístil do Staré Lubovně a vzápětí pak do Podolinců. Na konci svého působení u této jednotky byl vyslán do horského kurzu do Francie (Grenoble).

Také jeho další určení znamenalo službu na Slovensku. Krátce po svém povýšení na podplukovníka ho totiž ustanovili velitelem horského praporu v Ružomberku, avšak už v roce 1926 nastoupil jako učitel taktiky pěchoty na Válečné škole v Praze. Po třech letech následovalo nejen povýšení do hodnosti plukovníka, ale i ustanovení zástupcem pěšího pluku 28 v Praze. Současně však dále přednášel taktiku pěchoty na velitelské škole.

Na podzim 1931 pak převzal funkci velitele pěšího pluku 45 v Chustu na Podkarpatské Rusi. V této době se ovšem podílel jako člen komise ministerstva národní obrany na zpracování služebního předpisu pro pěchotu P - I - 1. Svě nesporné teoretické i praktické zkušenosti potom od října 1935 zúročil v Pěchotním učilišti v Milovicích. Nejdříve jako zástupce velitele a rok poté převzal funkci samotného velitele.

Za mobilizace v září 1938 brigádní generál (od 1. ledna 1939) Čihák působil jako velitel pěší divize na východním Slovensku, kde mu připadl smutný úkol odevzdání města Košic maďarské armádě. Za vzornou organizaci bezpečnostní služby při předání města mu velitel VI. sboru vyslovil pochvalné uznání.

Po 15. březnu 1939 se logicky zapojil do domácího odboje, a to v rámci významné odbojové organizace Petiční výbor Věrní zůstaneme (PVVZ). V jeho čele stáli ředitel hospodářské revize brněnské Zbrojovky ing. Jaroslav Fukátko, profesor Vojtěch Čížek a generál Čihák, který v něm zastupoval vojáky, respektive udržoval spojení s Obranou národa. PVVZ obstarával peníze z fondů Zbrojovky pro odboj - především pro zmíněnou Obranu národa, ale i zahraniční odboj. Dále zbraně z produkce Zbrojovky, spojení s cizinou cestami zahraničního obchodu a zahraničních zástupců Zbrojovky i zajištění dopravy uprchlíků, především vojáků do Polska a dále na Západ. Odbojový vklad tohoto organizačního jádra byl nesmírný a nezůstal takto omezen. Zatýkáním vedoucích činitelů v listopadu 1939 až únoru 1940 bylo první vedení PVVZ decimováno. Generál Čihák se tehdy ukrýval v Modřanech u rodiny Fousových a odtud odešel do zahraničí.

Po příchodu do Francie se stal velitelem pěchoty 1. československé divize a zúčastnil se bojů s prvním a druhým plukem na frontě. Za tuto činnost mu ministr národní obrany, divizní generál Sergej Ingr, udělil Československý válečný kříž 1939 s tím, že „jako velitel divizní pěchoty 1. československé divize řídil ústup československých pluků z Marny, Seiny a Loiry na jih a nedbaje osobního nebezpečí vyvedl úspěšně oba pluky z nebezpečí obklíčení. Čestně splnil uložené úkoly při krytí ústupu hroutící se francouzské armády a vyvedl svěřeného mu pluky ze zmatku a zajistil jejich odsun z fronty pro evakuaci do Anglie“.

Ve Velké Británii zastával nejdříve funkci náčelníka štábu ministra národní obrany, později pak předsedy Kárného výboru u ministerstva národní obrany a při obnovení Československého červeného kříže se stal jeho prvním úřadujícím předsedou. Tehdy se velmi zasadil o zřízení Fondu československých obětí gestapa. Když byla ustanovena Státní rada, jmenoval prezident republiky Dr. E. Beneš generála Čiháka pro jeho činnost v domácím odboji a v zahraničí členem tohoto sboru. Jeho další činnost výrazně ovlivnila nemoc, které nakonec podlehl v londýnské nemocnici...

PhDr. Zdeněk Vališ